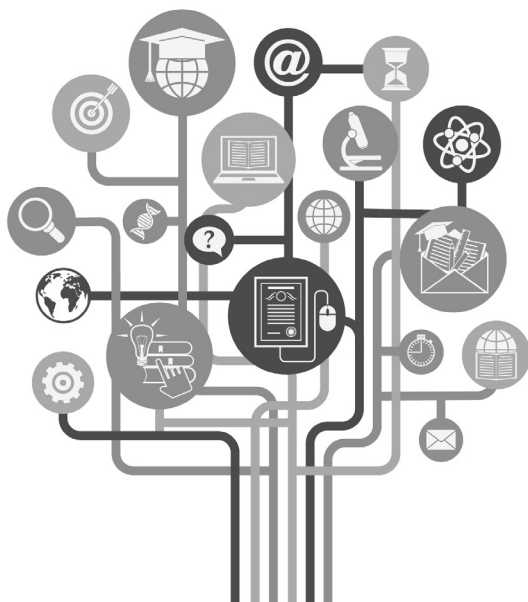

การสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อพัฒนาอาชีพจากผักตบชวา โดย
การมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
The Creation of Value-Added Water Hyacinth for Career
Development through the Community Participation of
Bang Bua Thong Sub-district, Nonthaburi

ไพศาล อรุณโชคนำलग พิษณุสิณี รัตนานุพงศ์ และเสาวนีย์ สมันต์ตรีพร
Paisarn Arunchokumlap Pitsinee Rattananupong and
Saowanee Samantreeporn

การสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อพัฒนาอาชีพจากผักตบชวา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

The Creation of Value-Added Water Hyacinth for
Career Development through the Community Participation
of Bang Bua Thong Sub-district, Nonthaburi

ไพศาล อรุณโชคนำลาภ¹ พิษณุสิณี รัตนานพวงศ์² และเสาวนีย์ สมันต์ตรีพร³

Paisarn Arunchokumlap Pitsinee Rattananupong and

Saowanee Samantreeporn

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220, ประเทศไทย

Faculty of Business Administration, Krirk University, Bangkok 10220, Thailand

e-mail : Paisarn.aru@staff.krirk.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220, ประเทศไทย

Faculty of Business Administration, Krirk University, Bangkok 10220, Thailand

e-mail: Kanoknart02 @yahoo.com

³บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพฯ 10160, ประเทศไทย

Graduate School, South-East Asia University, Bangkok 10220, Thailand

e-mail : Film.phd5@gmail. com

Received : September 15, 2023 Revised : January 30, 2024 Accepted : February 5, 2024

10

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจและพัฒนาบริบทอาชีพใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำผักตบชวา ซึ่งเป็นวัชพืชที่มีอยู่อย่างมากมายในชุมชนริมคลองพระพิมลราช ไปสร้าง มูลค่าเพิ่มและการประกอบอาชีพที่บูรณาการจากผักตบชวาเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ผ่านการศึกษา วิจัยและประเมินผล พบว่าผักตบชวาไม่เพียงแต่สามารถนำมาใช้เป็น วัตถุดิบในการผลิตสินค้าหัตถกรรมและอุปโภคบริโภคเท่านั้น แต่ยังมีศักยภาพในการ เป็นแหล่งรายได้ใหม่ที่สามารถช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้ ผลการวิจัยได้ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับผักตบชวา โดยการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะและการถ่ายทอดความรู้ทางเทคนิคให้กับชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินการปลูก ดูแล แปรรูปผักตบชวาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการพัฒนาตลาดและการจัดการธุรกิจเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผักตบชวา ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าสินค้าและขยายโอกาสทางการตลาด

การวิจัยนี้ยังช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นของการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชน ซึ่งสามารถนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากผักตบชวา และในที่สุด การพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนผักตบชวาให้เป็นแหล่งรายได้ที่ยั่งยืนและมีคุณค่า ช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาไปอย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว พร้อมทั้งรักษาสິงแวดล้อมท้องถิ่น

คำสำคัญ : สร้างมูลค่าเพิ่ม; ผักตบชวา; การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

This research is centered on the investigation and development of new occupational contexts related to utilizing the abundant aquatic plant, water hyacinth, to create value-added and sustainable livelihoods along the Klong Phra Pimol canal. The study revealed the potential for developing new sustainable occupations within the Klong Phra Pimol community. The enhanced value solved environmental problems brought on by the growth of water hyacinth in the canal and increased community income as well. The promotion of financial management skills and systematic record-keeping for community enterprises was essential for this development. Product development and market expansion were essential for realizing the potentiality of water hyacinth. Community cooperation and networking were vital for effective operations, and exploring new opportunities could significantly enhance local resources' value. This research had fostered the creation of knowledge and skills for cultivating and managing water hyacinth, diversifying its transformation into various products, and developing marketing and business management skills necessary for the community to effectively sell water hyacinth products. Moreover, it underscored the importance of community networking and cooperation to access broader markets and resources.

In conclusion, the research findings indicated that utilizing water hyacinth could significantly contribute to the economic sustainability and environmental conservation of the community. But in order to take full advantage of these prospects, the community needed to build strong networks and acquire a variety of skills. This research attempted to increase community revenue in

addition to protect the local environment. The changes initiated by this research may lead to long-term sustainable development and strengthen the community.

Keywords: Creating Value-Added; Water Hyacinth; Community Participation

บทนำ

คลองพระพิมลราชา หรือที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “คลองพระพิมล” คือ ลำคลองที่เต็มไปด้วยชีวิตชีวา ซึ่งไหลผ่านตำบลพิมลราช ในอำเภอบางบัวทองของจังหวัดนนทบุรี ลำคลองนี้ไม่เพียงแต่มีความยาวประมาณ 31.50 กิโลเมตร แต่ยังเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่เชื่อมต่อชีวิตและอาชีพของชุมชนสองฝั่งคลอง ก่อนที่จะไปบรรจบกับแม่น้ำท่าจีนในจังหวัดนครปฐม ชุมชนริมคลองพระพิมลราชนี้ประกอบด้วยตำบลพิมลราชและตำบลบางบัวทอง ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป พวกเขาได้รวมตัวกันเพื่อผลิตสินค้าหัตถกรรม เช่น ดอกไม้ดิน ซึ่งสร้างรายได้หลักให้กับชุมชน เนื่องจากความสวยงามและความทนทาน ทำให้ดอกไม้ดินเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ชุมชนรอบคลองพระพิมลราชยังคงพบกับปัญหาความยากจน โดยจากการสำรวจ 20 ครัวเรือน พบว่ามีร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่รายได้ยังไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การระบาดของวัชพืชผักตบชวาทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และการเดินทางทางน้ำของชาวบ้านต้องเผชิญกับอุปสรรค นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาของคลอง ทว่า ผักตบชวาก็สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มได้ เช่น การทำปุ๋ยหรือผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของชุมชน ผ่านการวิจัยและการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จากผักตบชวาที่ไม่เพียงแต่สร้างรายได้เสริม แต่ยังช่วยบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสินค้าจากผักตบชวานี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ต้องการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน

ในท้ายที่สุด การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาไม่เพียงแต่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนรอบคลองพระพิมลราชเท่านั้น แต่ยังเป็นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างอาชีพที่ยั่งยืนให้กับประชากรกลุ่ม 40% ล่างของสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีความยั่งยืน ทั้งนี้ จังหวัดนนทบุรีที่ได้รับการเลือกให้เป็น

พื้นที่ศึกษาวิจัย เป็นตัวอย่างของการใช้วิธีการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community Based Research) ในการส่งเสริมพัฒนาการและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบทอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการนำผักตบชวาไปสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 2) เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพที่บูรณาการจากผักตบชวา
- 3) เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนจากการพัฒนาอาชีพจากผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

แนวคิดทฤษฎี

การดำเนินโครงการวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ดังนี้

การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Added Value) มีหลายวิธีในการเพิ่มมูลค่า ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ไปจนถึงกระบวนการผลิต ซึ่งบางครั้งอาจจำเป็นต้องดำเนินการพร้อมๆ กันเพื่อให้ผลลัพธ์สุดท้ายคือผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณค่าเพิ่ม การเพิ่มมูลค่านี้นี้ทำให้ผู้บริโภครู้สึกได้ว่าพวกเขาได้รับประโยชน์มากขึ้นจากผลิตภัณฑ์หรือบริการเหล่านั้น จึงสามารถช่วยให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการเหล่านั้นประสบความสำเร็จได้อย่างที่ควรเป็น การสร้างมูลค่าเพิ่มถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันผ่านการสร้างคุณค่าที่ดีขึ้นสำหรับลูกค้า (Customer Value) โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ของฝากหรือที่ระลึกของชุมชนที่ได้รับการเพิ่มมูลค่าจะสามารถสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ การที่ผู้บริโภครับรู้ถึงมูลค่าเพิ่มนี้ยังช่วยให้พวกเขาสามารถตัดสินใจเลือกหรือซื้อผลิตภัณฑ์และบริการเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น (กัธร แจ่มจำรัส และคณะ, 2565). ดังนั้น การสร้างมูลค่าเพิ่มไม่เพียงแต่เป็นเทคนิคที่ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าหรือบริการเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความพึงพอใจและความภักดีในใจของลูกค้าได้อีกด้วย

ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) ตามที่ Panakan Warawattananon (2566) ได้กล่าวถึง ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix 4P's) ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการวางแผนและวิเคราะห์รายละเอียดในการดำเนินธุรกิจ 4P's นี้เป็นโมเดลหลักที่ถูกคิดขึ้นโดยนักการตลาดและนักวิชาการ Jerome E. McCarthy ซึ่งเป็นการรวบรวมหัวใจหลักของวงจรธุรกิจมาไว้ด้วยกัน 4 ข้อ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product), ด้านราคา (Price), ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และด้านการส่งเสริมการตลาด

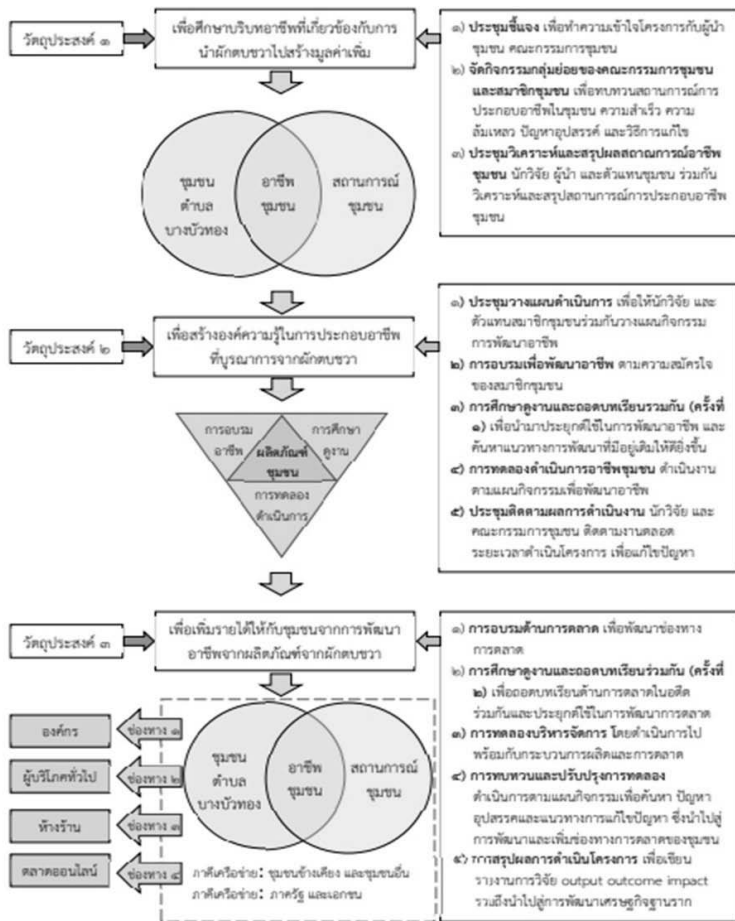
(Promotion) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่บริษัทเสนอให้กับตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการหรือประสงค์ของลูกค้า ด้านราคา (Price) เกี่ยวข้องกับการกำหนดมูลค่าที่ลูกค้าต้องจ่ายเพื่อได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้น ด้านการจัดจำหน่าย (Place) คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการจะสามารถเข้าถึงลูกค้าได้ และด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เกี่ยวข้องกับการสื่อสารข้อมูลของผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังลูกค้า และการกระตุ้นความสนใจของพวกเขา การใช้โมเดล 4P's ในการตลาดช่วยให้องค์กรสามารถเข้าใจและจัดการกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจได้แบบมีระบบและเป็นขั้นตอน ซึ่งส่งผลให้สามารถวางแผนและดำเนินกิจกรรมการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิพย์วิมล ประวัติเจริญวิทย์, 2565)

พฤติกรรมผู้บริโภค (Analyzing consumer behavior) การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นส่วนสำคัญที่ไม่สามารถมองข้ามได้ในด้านการตลาด โดย Schiffman & Wisenblit (2015) ได้กล่าวถึงว่า พฤติกรรมผู้บริโภค คือ การศึกษากระบวนการการกระทำของผู้บริโภคที่รวมถึงการค้นหา ชื่อ ใช้ ประเมิน และจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของพวกเขา ผู้บริโภคจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น เวลา เงิน และความพยายาม ในการเลือกและใช้สินค้าที่นักการตลาดเสนอขาย Solomon (2018) ได้เสริมเติมเต็มความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคโดยกล่าวว่า เป็นการศึกษาระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคนในการตัดสินใจเลือก ชื่อ ใช้ และกำจัดส่วนที่เหลือของผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความปรารถนา จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์มาบริโภค รวมถึงการหาข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การพิจารณาการเลือกซื้อ และการใช้ ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านั้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของตนเอง พฤติกรรมผู้บริโภคนี้มุ่งเน้นที่วิธีการและกิจกรรมต่างๆ เช่น การเลือกซื้อ สถานที่ซื้อ ความถี่ในการซื้อและใช้ รวมถึงการประเมินหลังการซื้อเพื่อพิจารณาการซื้อซ้ำในอนาคต (กรกนก จันทรประสาท และคณะ, 2565)

แนวคิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานและการบริหารจัดการของสังคม ตามที่ Andrew & Stiefel (1980) ได้กล่าวไว้ การที่กลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรืองานร่วมกัน นำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด และรับผลประโยชน์ร่วมกัน สิ่งสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2563) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสากล โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาล โดยภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้รับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนได้รับการยอมรับและประกาศในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งทั้งหมดนี้เน้นย้ำถึงการบริหารราชการที่โปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐในทุกระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจและการบริหารงานของภาครัฐเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมความมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมือง ซึ่งเป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในชุมชนบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา ใช้กรอบการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community-Based Research: CBR) และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชาวตำบลบางบัวทอง การวิจัยนี้

มุ่งเน้นไปที่ชุมชน 2 ชุมชนที่อาศัยอยู่สองฝั่งคลองพระพิมลราช ได้แก่ ชุมชนเอื้ออาทร บางบัวทอง 2 และชุมชนบ้านโรงสวด โดยมีกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน เยาวชน และสมาชิกในชุมชน รวมทั้งหมดจำนวน 20 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยที่ดำเนินการในชุมชนบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพและสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวาผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

สำหรับการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) การสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อระบุปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนในการพัฒนาอาชีพจากผักตบชวา เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2564 ณ ชุมชนบ้านโรงสวด ชุมชนเอื้ออาทร 2 เขตบางบัวทอง โดยมีคณาจารย์ร่วมลงพื้นที่ ประมาณ 20 คน โดยชุมชนบ้านโรงสวดและชุมชนเอื้ออาทร 2 ประกอบด้วยผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชนและชุมชนเข้าร่วมประชุม ประมาณ 30 คน 2) การจัดเวทีชี้แจงโครงการ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการโครงการ จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 30 มิถุนายน 2565 ณ ห้องประชุม ศูนย์เรียนรู้ อาคาร 17 หมู่บ้านเอื้ออาทรบางบัวทอง 2 มีผู้เข้าร่วมเวทีชี้แจงโครงการจำนวน 37 คน ประกอบด้วย นักวิจัยชุมชน และคนในชุมชน 3) การถอดบทเรียนระหว่างการทำวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการดำเนินการวิจัย ในวันพฤหัสบดีที่ 10 พฤศจิกายน 2564 ณ ห้องประชุม โรงเรียนประชารัฐบำรุง ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีเป็นกิจกรรมระดมความคิดเห็นของคนที่เกี่ยวข้องกัน 3 วัย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 19 คน 4) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา เพื่อเสริมทักษะและความรู้เฉพาะทางสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565 ณ โรงเรียนประชารัฐบำรุง อำเภอบางบัวทอง ตำบลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมประกอบด้วย ทีมนักวิจัยอาจารย์จำนวน 3 คน นักวิจัยระบบและกลไก จำนวน 3 คน นักวิจัยชาวบ้านจำนวน 17 คน และวิทยากร โดยคุณปานิตยา บุญฉ่ำ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านการทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา 5) การอบรมสาธิตการหว่ายใส่แก้วเยติด้วยผักตบชวา การต่อยอดความรู้ไปยังผลิตภัณฑ์อื่นๆ ในวันจันทร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 ทางโครงการได้เชิญ นางพัชรี จิตรรักไทยภักดี ประธาน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเพื่อนสัมพันธ์ มาเป็นวิทยากรในการสาธิตการใส่แก้วเยติจากผักตบชวา โดยมี นักวิจัยชาวบ้านจำนวน 20 คน เข้าร่วมกิจกรรม 6) การอบรมการบริหารจัดการเรื่องการค้า ต้นทุน กำไร การบริหารงานบุคคล เพื่อเสริมสร้างทักษะการบริหารและการตลาด จัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อบริหารจัดการเรื่องการค้า ต้นทุน กำไร การบริหารงานบุคคล โดยวิทยากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดา จอกแก้ว ดร.ดาวพระศุภร์ ทองกลืน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชเนตติ พิพัฒนางกูรมิผู้เข้าร่วมทั้งหมด 10 คน 7) การอบรมทำที่รองแก้วจากผักตบชวา เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และเพิ่มมูลค่า ณ ศูนย์เรียนรู้ อาคารเอนกประสงค์ อาคาร 17 ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี วันจันทร์ 3 เมษายน 2566 เวลา 13.00 – 17.00 น. โดยใช้วิทยากรที่เป็นนักวิจัยชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญโดดเด่น ได้แก่ นางสาวจันทนา ยอดเด่น (หมวย) และ นางชินรต์ทิพย์ทิพา จินตกุล (เชอรี) 8) สรุปรเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน โครงการ การสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลบางบัวทอง เพื่อแบ่งปันผลลัพธ์และความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ณ ศูนย์เรียนรู้ อาคารเอนกประสงค์ อาคาร 17 ตำบลบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี วันจันทร์ 3 เมษายน 2566 เวลา 09.00 – 12.00 น. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม นางสาวชนกพร โยคิมมัสจินจา (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ตำบลบางบัวทอง) นางสาวกนกพร สุทธิพันธ์ (นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ) นางสาวรัตนเทพ กองเป้ง (สคว.นนทบุรี สาขา 2 การเคหะแห่งชาติ) อาจารย์ ดร.ดาวพระศุภร์ ทองกลืน (ทีมกลไกของมหาวิทยาลัยเกริก) รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล สิงห์ทอง (ทีมกลไกของมหาวิทยาลัยเกริก) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงทิพย์ จันทรอ่วม (ทีมกลไกของมหาวิทยาลัยเกริก) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัสนธิ์ พันธุ์แน่น (ทีมกลไกของมหาวิทยาลัยเกริก)

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร บทความ หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมและลึกซึ้งในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ที่ดำเนินการในชุมชนกลุ่มพืชมล-บัวทอง ตำบลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นวิจัยที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์ (Interview) และการสังเกตการณ์ (Observation)

ขั้นตอนและเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ SWOT เพื่อเสริมสร้างจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ผนวกโอกาส และหลบหลีกอุปสรรค เครื่องมือนี้ช่วยให้ทีมผู้วิจัยและชุมชนสามารถระบุปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับชุมชน 2) การดำเนินการผลิตตะกร้าจากผักตบชวาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการความรอบคอบ ตั้งแต่การเลือกต้นผักตบชวา การนำมาตากแห้ง การอบกัมมะถันเพื่อป้องกันแมลง การนี้ไม่เพียงแต่เป็นการผลิตสินค้าเท่านั้น แต่ยังเป็นการถ่ายทอดความรู้และการประยุกต์ใช้ทักษะที่สำคัญของชุมชน 3) กระบวนการสานตะกร้าจากผักตบชวาต้องการทักษะและความละเอียดอ่อนในการตัด ทอ ริด และการกำหนดสีสันทันของก้านผักตบชวา การดำเนินการนี้ไม่เพียงแต่สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นการเสริมสร้างภูมิปัญญาและความภูมิใจให้กับชุมชน 4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการกำหนดกลยุทธ์การจัดการผลิตภัณฑ์เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการนำผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาด การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การตรวจสอบคุณภาพ และการเสนอแนวทางการทำการตลาดช่วยให้กลุ่มสามารถขยายขอบเขตตลาดและเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายได้ การดูแลเพจเฟซบุ๊กของกลุ่มยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างแบรนด์และการสื่อสารกับลูกค้า

ผลการวิจัย

1. บริบทอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการนำผักตบชวาไปสร้างมูลค่าเพิ่ม

การพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาในชุมชนริมสองฝั่งคลองพระพิมลราชระหว่างชุมชนบางโรงสวดและชุมชนบ้านเอื้ออาทร บางบัวทอง 2 เริ่มต้นด้วยการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อระบุปัญหาและความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาอาชีพ ในขั้นตอนนี้ การเข้าใจลึกซึ้งถึงสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนาอาชีพที่เลือกจะตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ต่อมาคือการจัดเวทีชี้แจงโครงการ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการโครงการ ขั้นตอนนี้ช่วยให้ชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพและวัฒนธรรมของตน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จของโครงการ การถอดบทเรียนระหว่างการทำวิจัยเป็นขั้นตอนที่ช่วยในการเก็บข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนนี้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงช่วยในการวางแผนและดำเนินการในอนาคต จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ พบว่าอาชีพในชุมชนมีความหลากหลาย แต่ยังไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำผักตบชวาไปสร้างมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ทำดอกไม้จากดินญี่ปุ่นยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากขาดกระบวนการบันทึกรายรับ-รายจ่ายที่ชัดเจน ข้อมูลนี้ช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านการจัดการทางการเงินและการบันทึกข้อมูลที่เป็นระบบ การส่งเสริมทักษะทางการเงินและการจัดการธุรกิจเป็นแนวทางสำคัญในการเปิดประตูสู่ความสำเร็จและความยั่งยืนของธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และตลาดเป็นอีกหนึ่งแง่มุมที่ไม่ควรมองข้าม การสร้างนวัตกรรมในผลิตภัณฑ์หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดจะเป็นการเพิ่มมูลค่าและขยายโอกาสทางการตลาดสำหรับวิสาหกิจชุมชน

การส่งเสริมความร่วมมือและเครือข่ายในชุมชนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ การสร้างเครือข่ายและการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในชุมชนสามารถช่วยเสริมสร้างทรัพยากร แบ่งปันความรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน นอกจากนี้ การศึกษาและนำเสนอโอกาสใหม่ๆ มีความสำคัญไม่น้อย การสำรวจและการศึกษาเพื่อค้นหาโอกาสใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตหรือทรัพยากรท้องถิ่น เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ จะเป็นการเปิดโอกาสใหม่ให้กับชุมชน การนำเสนอโอกาสและการส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ ช่วยให้ชุมชนและวิสาหกิจชุมชนต่างๆ ในพื้นที่สามารถพัฒนาและเติบโตได้อย่างยั่งยืนและมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในอนาคต การเดินทางนี้อาจเต็มไปด้วยความท้าทาย แต่กับความมุ่งมั่นและความร่วมมือ ชุมชนเหล่านี้สามารถสร้างอนาคตที่มั่นคงและสดใสได้อย่างแน่นอน

2) การสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพที่บูรณาการจากผักตบชวา

การวิจัยและพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาในชุมชนริมคลองพระพิมลราชระหว่างชุมชนบางโรงสวดและชุมชนบ้านเอื้ออาทร บางบัวทอง 2 ได้ผ่านขั้นตอนต่างๆ ที่สำคัญและมีผลลัพธ์ที่น่าสนใจ โดยเริ่มจากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ซึ่งเป็นการเสริมทักษะและความรู้เฉพาะทางสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ การอบรมนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้วิธีการแปรรูปผักตบชวาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น การสานตะกร้าหวายใส่แก้วเยติด้วยผักตบชวา ซึ่งเป็นการต่อยอดความรู้ไปยังผลิตภัณฑ์อื่นๆ และการทำที่รองแก้วจากผักตบชวา เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และเพิ่มมูลค่า การวิจัยนี้เน้นย้ำถึงการสร้างความรู้ทางเทคนิคและนวัตกรรมในการปลูกและ

ดูแลผักตบชวา รวมถึงการสร้างนวัตกรรมในการแปรรูปผักตบชวาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น ตะกร้า ที่รองแก้ว บับเบิ้ลกันกระแตก ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มมูลค่าของผักตบชวาเท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดโอกาสใหม่ๆ ในตลาดที่ยังไม่ถูกค้นพบ การพัฒนาทักษะทางการตลาดและการจัดการธุรกิจก็เป็นอีกหนึ่งด้านที่สำคัญ การวิจัยได้เน้นการช่วยให้ชุมชนเข้าใจวิธีการตลาดและการจัดการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเน้นการเข้าถึงตลาดใหม่ๆ และการสร้างแบรนด์ที่แข็งแกร่งเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต นอกจากนี้ การวิจัยยังได้เน้นถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชน การทำงานร่วมกันของชุมชนไม่เพียงแต่เป็นการแบ่งปันความรู้และทรัพยากร แต่ยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนี้ช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับผักตบชวาให้มีความยั่งยืนมากขึ้น

ผลลัพธ์ของการวิจัยนี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้ชุมชนเหล่านี้สามารถประกอบอาชีพที่มีความยั่งยืนและมีมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา การวิจัยนี้ไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน แต่ยังเป็นการรักษาและปกป้องสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอีกด้วย ในที่สุด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการวิจัยนี้จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความเข้มแข็งของชุมชนเหล่านี้ในระยะยาว

รูปภาพที่ 2 อบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างอาชีพจากวิทยากรมืออาชีพ

3) การเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนจากการพัฒนาอาชีพจากผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

การพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาในชุมชนริมคลองพระพิมลราชระหว่างชุมชน บ้างโรงสวดและชุมชนบ้านเอื้ออาทร บางบัวทอง 2 ผ่านขั้นตอนต่างๆ ที่มีผลลัพธ์ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยเริ่มจากการอบรมการบริหารจัดการเรื่องการตั้งราคา ต้นทุน กำไร และการบริหารงานบุคคล เพื่อเสริมสร้างทักษะการบริหารและการตลาด การอบรมนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจและสามารถจัดการธุรกิจของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตั้งราคาและคำนวณต้นทุนที่เหมาะสม เพื่อให้ธุรกิจมีความยั่งยืนและสามารถสร้างกำไรได้ การสร้างความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับผักตบชวาเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญ การวิจัยและพัฒนาในด้านนี้ไม่เพียงแต่เน้นที่การปลูกและการดูแลผักตบชวาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาวิธีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น อาหาร สมุนไพร หรือ ผลิตภัณฑ์ด้านความงาม การพัฒนานี้เปิดโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ และเพิ่มมูลค่าให้กับผักตบชวา ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาทักษะในด้านการตลาดและการจัดการธุรกิจ เพื่อให้ชุมชนสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าใจถึงกลยุทธ์ทางการตลาด การจัดการสินค้าคงคลัง และการสร้างแบรนด์เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อดึงดูดลูกค้าและสร้างความแตกต่างในตลาดที่มีการแข่งขันสูง การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาด และทรัพยากร การทำงานร่วมกันของชุมชนในการแบ่งปันความรู้ ทรัพยากร และช่องทางการตลาด จะช่วยให้พวกเขาสามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และขยายตลาดได้มากขึ้น

การเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนจากผักตบชวาไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มความยั่งยืนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมการดูแลสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การวิจัยและการพัฒนาในด้านนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ชุมชนเหล่านี้สามารถพัฒนาได้ในระยะยาว ด้วยการรวมกันของความรู้ ทักษะ และความร่วมมือ ชุมชนเหล่านี้จะสามารถเปลี่ยนผักตบชวาเป็นแหล่งรายได้ที่ยั่งยืนและมีคุณค่าได้อย่างแน่นอน

รูปภาพที่ 3 ผลผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูป สร้างรายได้จากชุมชน

รูปภาพที่ 4 หลักฐานแสดงรายได้ทางการเงินก้อนแรกของกลุ่ม พืมล-บัวทอง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาในชุมชนริมคลองพระพิมลราชระหว่างชุมชนบ้านโรงสวดและชุมชนบ้านเอื้ออาทร บางบัวทอง 2 เป็นหน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและนำไปสู่การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในอนาคต ผลการวิจัยได้เปิดเผยศักยภาพและโอกาสที่ผักตบชวาจะเป็นแหล่งรายได้และพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืนให้กับชุมชน

การสรุปผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์จากผักตบชวาไม่เพียงแต่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ อีกด้วย การวิจัยนี้ส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับผักตบชวา

อย่างไรก็ตาม การอภิปรายผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงความท้าทายบางประการที่ชุมชนต้องเผชิญ รวมถึงการขาดทักษะในด้านการตลาดและการจัดการธุรกิจ ความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ และการเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น การวิจัยได้แนะนำว่าการพัฒนาในด้านเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากผักตบชวาได้อย่างเต็มที่

การอภิปรายผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาที่ยั่งยืนและการส่งเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในชุมชน ผ่านการใช้ประโยชน์จากผักตบชวา ชุมชนสามารถสร้างรายได้และยังคงรักษาสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ การวิจัยยังเป็นแนวทางในการสร้างความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างมีความยั่งยืนในระยะยาว

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพจากผักตบชวาในชุมชนเหล่านี้เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในชุมชน แต่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ ชุมชนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์บริบทอาชีพในชุมชนได้ชี้แนะถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา เป็นการเปิดโอกาสให้กับชาวบ้านในการพัฒนาอาชีพใหม่ ๆ ที่สามารถเพิ่มรายได้และในขณะเดียวกันก็ช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการระบาดของผักตบชวา

การพัฒนานี้ไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมการบันทึกข้อมูลที่เป็นระบบและการจัดการทางการเงินที่ดีสำหรับวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินธุรกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และตลาดเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับชุมชน เน้นการสร้างสินค้าใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายในชุมชนที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การค้นพบโอกาสใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

การเพิ่มรายได้จากผักตบชวาเป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญในการสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนริมคลองพระพิมลราชา การปลูกผักตบชวาและการดูแลรักษาไม่เพียงพอ การวิจัยได้นำเสนอการแปรรูปสินค้าจากผักตบชวาเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทักษะในด้านการตลาดและการจัดการธุรกิจเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาสามารถจำหน่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในชุมชนเป็นปัจจัยที่จะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดและทรัพยากรได้

สรุปและอภิปรายผลจากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้ประโยชน์จากผักตบชวาให้เต็มที่จะต้องอาศัยการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพที่ยั่งยืนได้ การวิจัยไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน แต่ยังเป็นการรักษาและปกป้องสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการวิจัยนี้จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความเข้มแข็งของชุมชนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก จันทรประสาท เยาวภา ปฐมศิริกุล และบัณฑิต รัตนไตร. (2565). การตัดสินใจทางการตลาดสำหรับการประกอบธุรกิจเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5 (4), 71-85.
- กำธร แจ่มจรัส นันทนีย์ เอิบอัม ญาณิสสา เปื่อนพะ และฤดี เสริมชชุด. (2565). การยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยวสัมผัสเสน่ห์วิถีชีวิตเมืองกรุงเก่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารศิลปการจัดการ*, 6(3), 1585-1603.

ทิพย์วิมล ประวัติเจริญวิทย์. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าแบรนด์เนมมือสองของประชากรในกรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยรามคำแหง) Baabstract. <http://www.baabstract.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/1033.ru>.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2563, 25 เมษายน) แนวปฏิบัติการให้ประชาชนผู้รับบริการหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ฉบับปรับปรุง. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. Stopcorruption. <https://rb.gy/ixgu7f>.

Andrew, C., & Stiefel, M. (1980). *Inquiry into Participation: A Research Approach*. UNRISD.

Panakan Warawattananon. (2566, 21 August). *Digital Marketing คืออะไร? การตลาดดิจิทัลที่ทุกคนต้องรู้จัก Marketing*. (Search Studio). <https://norio.co.th/th/what-is-digital-marketing/>.

Schiffman, L. G., & Wisenblit, J. L. (2015). *Customer behavior* (11th ed). Prentice Hall.

Solomon, M. R. (2018). *Consumer Behaviour: A European Perspective* (3rd ed.). Prentice Hall.